

[Fanger.]

perative virksomheder og nåede til det resultat, at de private virksomheder betaler betydelig mere i skat end de kooperativer, både når man ligestiller virksomheder med samme omsætning og virksomheder med samme indkomst. Det blev godtgjort, at købmænd betaler tre gange så meget i skat som brugsforening og uddeler tilsammen ved samme indkomst, og at visse andelselskaber i korn-, foderstof- og gødningsbranchen slipper med en skat, der er langt mindre end den, en konkurrerende privat virksomhed med samme indkomst må udrede.

Den gamle forbrugerkooperation er for længst i sin erhvervsudøvelse kommet på linje med det private erhvervsliv, og det er derfor naturligt, at der nu fremsættes forslag om skattemæssig ligestilling. Alleerede den 19. marts 1949 opfordrede de nuværende regeringspartier og de to store oppositionspartier den daværende regering til at søge tilvejebragt lighed i beskatningen af de to virksomhedsformer. Denne lighed må nu tilvejebringes.

Forslaget til lov om ændring i lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v. bygger på følgende synspunkter:

1) Samtlige former for kooperativer virksomheder beskattes på basis af et skattepligtigt regnskabsoverskud, der opgøres på samme måde som hos andre erhvervsaktiviteter. Dette medfører, at kooperativer virksomheder skattefrit kan afskrive på maskiner og inventar, på bygninger, på varrelagre, på bindende købskontrakter samt henlægge skattefrit til investeringsfunds.

2) De kooperativer virksomheder kan ikke ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst fradrage dividende, efterbetaling eller bonus, der udbetales til medlemmerne. Den eneste undtagelse er mejeriers og slagteriers efterbetaling, idet denne afregning er en indarbejdet betalingsform for leverandørernes produkter.

3) Den for aktieselskaber gældende datterselskabslempelse overføres til også at gælde for kooperativer virksomheder, når disse ejer mindst 25 pct. af den dividende-givende forenings andelskapital eller af aktieselskabets aktiekapital.

4) Kooperativer foreningers skatteindkomst beskattes på lige fod med aktiesel-

skaber. Dette vil med den nuværende aktieselskabsbeskatning betyde en skatteprocent på 41 med halvdelen af den betalte skat som fradragberettiget.

5) Men vi foreslår samtidig en nedsættelse af aktieselskabsbeskatningen ved, at det skattefrie fradrag på $2\frac{1}{2}$ pct. af aktiekapitalen forhøjes til 5 pct. Med denne ændring reduceres kooperationsbeskatningen til 36 pct.

Forslaget til lov om ændring i lov om særlig indkomstskat m. v. tilsigter at skabe ligestilling også på dette område. Vi er ikke tilhængere af denne beskatningsform, men når den gælder for private, må den også gælde for kooperativer virksomheder.

Forslaget til lov om ændring i lov om investeringsfunds har til hensigt at tillade kooperativer virksomheder at benytte loven om investeringsfunds.

Må jeg til sidst fremhæve betydningen af, at man lemper aktieselskabsbeskatningen ved at tillade 5 pct. af aktiekapitalen fradraget, før skatten beregnes, i stedet for som nu $2\frac{1}{2}$ pct.

Lempelsen vil stimulere den vigtige opsparring i aktieselskaber, der kommer hele samfundet til gode, og den vil modvirke den nuværende dobbeltbeskatning af udbyttet i danske aktieselskaber.

Jeg skal hermed anbefale lovforslagene til tingets forhåbentlig velvillige behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ib Thyregod): Jeg har herved den ære for det høje ting på partiet venstres vegne at fremsætte følgende lovforslag: *forlag til lov om ændring i lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v., forlag til lov om særlig indkomstskat m. v. og forlag til lov om ændring i lov om investeringsfunds.* Disse lovforslag sigter på at skabe lighed i beskatningen mellem Kooperation og den private handel. Grundlaget for den nuværende beskatning af Kooperationen er udskrivningsloven for 1949-50, der blev gennemført efter en den 19. marts 1948 vedtagen dagsorden om, at der skulle søges tilvejebragt lighed i beskatningen mellem kooperativer virksomheder og det øvrige erhvervsliv. Denne lovgivning går bl. a. ud på, at brugsforeninger og andre kooperativer virksomheder opgør deres formue efter

[Ib Thyregod.]

statsskattelovens almindelige regler, og at beskatningen herefter foretages af en fikse-ret indtægt på 4 pct. og 6 pct. for henholdsvis lukkede og åbne foreninger, medens foreningens regnskabsmæssige overskud, derunder dividenden, ikke indgår under beskatningen.

Efter gennemførelsen af denne lovgivning nedsattes i 1952 et embedsmandsudvalg, der fik til opgave at undersøge, om den nye lovgivning havde medført skattemæssig ligestilling. Dette udvalg afgav betænkning i 1956, men herefter nedsattes en kommission med repræsentanter for såvel kooperation som den private handel, der afgav to betænkninger, i 1959 og 1960.

Denne kommission foretog en gennemgang af et omfattende materiale vedrørende købmænd, brugsforeninger og uddelere i 15 skatte kredse. Ved opgørelsen sammenlignede man uddelerens og brugsforeningens samlede skat med købmandens. Uanset dette viste det sig, at virksomheder af ensartet størrelse betalte forskellig skat, hvad enten man lagde vægt på virksomhedens omsætning eller indkomst, og at uligheden i forhold til købmanden var betydelig. Kooperationen, der som nævnt selv var repræsenteret i udvalget, har hævdet, at disse beregninger ikke er dækkende, bl. a. fordi medhjælperes beskatning ikke er medtaget i grundlaget; men man har ikke fundet anledning til selv at foretage nye undersøgelser eller tage initiativet til sådanne.

Ved gennemførelsen af ændringen i aktieselskabsbeskatningen i 1960 blev kooperationens beskatning taget ud af lovforslaget, og i betænkningen fra folketingsudvalget udtaltes det herefter:

„Drøftelserne af kooperationens beskatningsforhold har ført til enighed i udvalget om, at en egentlig reform på dette område bør udsættes til det kommende folketingsår.“

I marts 1962 fremsatte nu afdøde finansminister Hans R. Knudsen et forslag til ændring i lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v., der senere blev genfremsat, men som næsten var identisk med det lovforslag, som i 1960 blev trukket tilbage, og en betydelig arbejdsbyrde blev derfor pålagt folketingsudvalget med henblik på

udarbejdelse af en reform svarende til, hvad der var forudsætningen i 1960.

Det af venstres medlemmer i folketingsudvalget nu udarbejdede lovforslag sigter på at skabe denne lighed mellem beskatningen af den private handel og kooperationen. Det må være naturligt at foretage en sondring mellem forbrugerkooperationen/brugsforeningerne på den side og produktions-, salgs- og indkøbsforeningerne på den anden side. Brugsforeningerne, derunder navnlig HB, FDB og de til disse knyttede fabrikationsvirksomheder, har efterhånden fået et sådant forretningsmæssigt kernerpræg, at det ikke kan være rimeligt at påberåbe sig de oprindelige andelsprincipper om solidarisk hæftelse m. v. som grundlag for en lempeligere beskatning. Efter at HB har skiftet navn fra Hovedstadens Brugsforening til Hjemmenes Brugsforening og efter sammenslutning med en række brugsforeninger, er det ganske klart, at vi står over for dannelsen af en landsomfattende brugsforening, hvoraf de nuværende brugsforeninger efterhånden kun skal være en art filialer. Under hensyn hertil må en beskatning ud fra aktieselskabsprincipper være rimelig, og det regnskabsmæssige overskud må naturligt danne grundlag for beskatningen.

For at skabe lighed må imidlertid også dividenden gå ind under beskatning som en del af det regnskabsmæssige overskud. Der er her ikke tale om skat af besparelser svarende til rabatydelser, idet det bl. a. klart er fastslået af højesteret i en dom fra 1944, at dividende beregnet efter andel i omsætning for et indkøbsaktieselskabs medlemmer måtte undergives beskatning og ikke kunne sidestilles med rabatydelser, hvilket også svarer til embedsmændenes udtalelser i den førnævnte udvalgsbetænkning. Skal der skabes lighed, må dette derfor også gennemføres på dette område. Rabatydelser må derimod kunne fradrages. Ud fra et forbrugersynspunkt må det også være rimeligere, at konkurrencen mellem brugsforeninger og købmænd sker over priserne og i øvrigt på skattemæssigt lige grundlag.

I øvrigt foreslås aktieselskabsbeskatningen lempet for alle selskaber i overensstemmelse med vort tidligere fremførte synspunkt herom. For produktions-, salgs-, og indkøbs-

[Ih Thyrsøgd.]

foreninger gør tilsvarende hensyn som med forbrugerkooperationen sig ikke gældende, og det bør navnlig fremhæves, at dividenden her beskattes hos modtageren i modsætning til brugsforeningsdividenden.

De tre lovforslag er fremsat med sigte på at skabe en sådan lighed. Men at en sådan lighed ikke er til stede i den nuværende lovgivning, er bl. a. påvist af professor, dr. jur. Thøger Nielsen, der nu er udnævnt til professor i skatteret ved Københavns universitet. Jeg henviser herved til dennes artikel i Juristen, 1962, s. 24. Det er på tide, at dette spørgsmål nu tages op til løsning. Jeg skal med disse bemærkninger anbefale lovforslagene til det høje tings velvillige behandling.

Skriftligt besvaret spørgsmål.

Af *Iver Poulsen* til handelsministeren (3. oktober 1963):

„Har en anordning om ophævelse af loven om pris- og avancementstop været underskrevet af Hans Majestæt Kongen?“

Spørgeren har udbedt sig skriftligt svar.

Handelsminister *Baunsgaards* svar (9. oktober 1963):

I loven om pris- og avancementstop er det i § 7 bestemt, at loven er midlertidig, og at den bortfalder fra det tidspunkt, det fastsættes ved kongelig anordning, dog senest den 31. marts 1964. Da loven således er af midlertidig karakter, har jeg som handelsminister naturligvis til stadighed haft min opmærksomhed henvendt på, om forholdene måtte skønnes at have udviklet sig således, at det ville være rigtigst at ophæve loven. På et ministermøde den 19. september d. å. indstillede jeg, at loven ophævedes, og min indstilling blev tiltrådt i ministermødet. Umiddelbart herefter underskrev jeg en forestilling til kongen om udfærdigelse af en kongelig anordning med følgende ordlyd:

„Lov nr. 82 af 16. marts 1963 om pris- og avancementstop ophæves med virkning fra den 23. september 1963.“

Kongen bifaldt samme dag forestillingen og underskrev den kongelige anordning, der tænktes kundgjort i Lovtidende den 23. september 1963.

Imidlertid rettede statsministeren den 20. september henvendelse til mig vedrørende tidspunktet for den kongelige anordnings ikrafttræden, og efter en drøftelse af dette spørgsmål enedes jeg med statsministeren om, at regeringens økonomiudvalg burde have lejlighed til endnu en gang at overveje konsekvenserne af lovens bortfald, inden den kongelige anordning kundgjordes. Der var mellem statsministeren og mig enighed om, at den udsættelse af lovens bortfald, som var en følge af drøftelsen i økonomiudvalget, højst skulle have en varighed af nogle få uger. Som det vil være det ærede medlem bekendt, er der da også nu truffet beslutning om lovens bortfald med virkning fra den 21. oktober d. å.

I overensstemmelse med min aftale med statsministeren afgav jeg den 21. september om formiddagen til Hans Majestæt Kongen en forestilling, hvori jeg indstillede, at Hans Majestæt Kongen annullerede sin underskrift på min forestilling af 19. september, således at den dertil knyttede anordning bortfaldt. Som begrundelse anførte jeg i forestillingen, at det efter fornyede overvejelser skønnedes hensigtsmæssigt at udsætte ophævelsen af loven om pris- og avancementstop nogen tid. Denne forestilling bifaldt kongen samme dag.

Hermed var den kongelige anordning af 19. september 1963 bortfaldet, idet kongen efter min indstilling havde tilbagekaldt sin underskrift, inden den kongelige anordning var kundgjort, og dermed også inden den var trådt i kraft.

Der har således ikke — som det har været nævnt i dele af dagspressen — foreligget to kongelige anordninger. Der har kun foreligget én kongelig anordning, og denne er som nævnt bortfaldet forinden kundgørelse i Lovtidende. Den bortfaldne anordning skal som følge af dette ikke nu offentliggøres i Lovtidende.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til den ærede ordfører for udvalget til valgs prøvelse, for at han kan gøre indstilling til tinget om godkendelse af valg.

Ordføreren for udvalget til valgs prøvelse (K. Axel Nielsen): Efter at folketingsmand fhv. minister Jørgen Jørgensen (Ullerup) den 5. juli d. å. var afgået ved døden, meddelte gårdejer Hans Peder Jakobsen, Ejby, der på den af indenrigsministeriet udarbejdede liste står opført som 1. stedfortræder for det konservative folkeparti i Svendborg amtskreds, i skrivelse af 9. juli d. å., at han var villig til at modtage det fra den 6. s. m. ledige mandat.

I skrivelse af 22. september d. å. meddelte folketingsmand, fhv. statsminister Viggo Kampmann, der havde orlov på grund af sygdom, at han af helbredsmæssige grunde nedlagde sit mandat fra den 1. oktober d. å. at regne. Der er ingen stedfortrædere for socialdemokratiet i Københavns amtskreds, hvor Viggo Kampmann var valgt, og mandatet skal derfor overføres til Odense amtskreds, hvor 1. stedfortræder er faktor Kaj Rasmussen, der har været indkaldt som midlertidigt medlem under Viggo Kampmanns sygeorlov. I skrivelse af 28. f. m. har Kaj Rasmussen herefter meddelt, at han er villig til at indtræde som ordinært medlem af folketinget fra den 1. d. m. at regne.

Efter at folketingsmand Hougaard, der er valgt i Københavns amtskreds, i skrivelse af 19. f. m. havde anmodet om orlov på grund af sygdom, meddelte tinget den 2. d. m. den ønskede orlov og vedtog at indkalde stedfortræderen. Som før nævnt er der ikke stedfortrædere for socialdemokratiet i Københavns amtskreds, og Viggo Kampmanns mandat overførtes derfor til Odense amtskreds. Som følge heraf skal det mandat, der nu bliver ledigt ved folketingsmand Hougaards orlov, overføres fra Københavns amtskreds til Sorø amtskreds, hvor 1. stedfortræder er overbetjent Richardt Lykke Jørgensen, der har meddelt, at han er villig til fra den 2. d. m. at regne midlertidigt at tage sæde i folketinget i anledning af den nævnte orlov.

Endelig anmodede folketingsmand Frode Jakobsen, der er valgt i østre storkreds, i skrivelse af 19. f. m. om orlov fra den 2.

d. m. at regne på grund af udsendelse i offentligt hverv som delegeret til De Forenede Nationers 18. generalforsamling, og den 2. d. m. meddelte tinget også denne orlov og vedtog at indkalde stedfortræderen. Stedfortræderlisten for socialdemokratiet i østre storkreds er ligeledes udtømt, og der er tidligere ved folketingsmand Lars M. Olsens død overført et mandat herfra til søndre storkreds. Det nu ledige mandat i østre storkreds skal derfor overføres til vestre storkreds, hvor stedfortræder er forretningsfører Henrik Heie, der i skrivelse af 2. d. m. har meddelt, at han er villig til at indtræde som midlertidigt medlem af tinget under Frode Jakobsens orlov.

Udvalget til valgs prøvelse har herefter holdt møde, og efter at have gennemgået stedfortræderlisten og de øvrige dokumenter indstiller udvalget enstemmigt,

at gårdejer Hans Peder Jakobsen godkendes som ordinært medlem af folketinget fra den 6. juli d. å. at regne,

at faktor Kaj Rasmussen godkendes som ordinært medlem af folketinget fra den 1. d. m. at regne,

at overbetjent Richardt Lykke Jørgensen godkendes som midlertidigt medlem af folketinget fra den 2. d. m. at regne, og

at forretningsfører Henrik Heie ligeledes godkendes som midlertidigt medlem af folketinget fra den 2. d. m. at regne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Udvalgets indstilling om godkendelse af gårdejer Hans Peder Jakobsen som ordinært medlem af folketinget fra den 6. juli 1963 vedtoges enstemmigt med 164 stemmer.

Udvalgets indstilling om godkendelse af faktor Kaj Rasmussen som ordinært medlem af folketinget fra den 1. oktober 1963 vedtoges enstemmigt med 162 stemmer.

Udvalgets indstilling om godkendelse af overbetjent Richardt Lykke Jørgensen som midlertidigt medlem af folketinget fra den 2. oktober 1963 vedtoges enstemmigt med 163 stemmer.

Udvalgets indstilling om godkendelse af forretningsfører Henrik Heie som midlertidigt medlem af folketinget fra den 2. oktober 1963 vedtoges enstemmigt med 163 stemmer.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 1 medlem til ligningsrådet (i stedet for Jørgen Jørgensen (Ullerup)).

(Jfr. tidenden sp. 39).

Valgt blev: Medlem af folketinget *Asger Jensen*.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 1 medlem til landsnævnet vedrørende omnibus- og fragtmandskørsel (i stedet for Jørgen Jørgensen (Ullerup)).

(Jfr. tidenden sp. 39).

Valgt blev: Direktør *Erik Thorn*, Ålborg.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Forhandling om statsministerens redegørelse ved folketingsårets åbning.

(Redegørelsen findes i tidenden sp. 1).

K. B. Andersen: Ved det folketingsvalg, der dannede optakten til den nuværende folketingsperiode, altså i efteråret 1960, gik socialdemokratiet til valg med løftet om at søge at gøre de gode tider bedre og om ikke at sætte trygheden og fremskridtet over styr. I dag, tre år efter, kan vi sige med den sandhed, som de foreliggende kendsgerninger viser, at de gode tider blev bedre, at det lykkedes at bevare trygheden, og at fremskridtet blev fortsat. Kun den, der har mod og vilje til at benægte fakta, kan komme til et andet resultat.

Ikke alene er det lykkedes at holde den gode beskæftigelse; ledigheden er kommet yderligere et stykke nedad og har her i efterårsmånederne bevæget sig omkring 1,3 pct. Det er ledighedstal af en størrelse, vi har været aldeles ukendte med her i landet indtil de allersidste år. Der har i tre års perioden været tale om stigning i investeringer og produktion, om en meget stærk stigning i industrieksporten og om stigning i forbruget. Valutabeholdningen er den største nogen sinde, hvilket også skyldes låntagning i udlandet til produktive formål, priserne viser stabilitet, ja, julipristallet var endog nedadgående, og vi har fået en

diskontonedesættelse. Det er altså stadig sådan, at praktisk taget alle hænder er i arbejde landet over. Det er vel i sig selv det største sociale og menneskelige fremskridt, der er sket i årene efter krigen. Det bidrager ganske automatisk til at løse en lang række problemer af social og økonomisk karakter.

Hvorfor er det så gået sådan?

Det skyldes ikke alene den hjemlige politiske indsats, men det skyldes lige så lidt alene de gode konjunkturer, der er kommet til os udefra. Regeringen og regeringspartierne har ikke alene ladet deres økonomiske politik tage æren for de gode tider, sådan som det ofte er blevet påstået. Men vi kan på den anden side ikke tjene oppositionen i at fraskrive den økonomiske politik, den ganske bevidste beskæftigelsespolitik, der har været ført i disse år, sin del af æren for, at det er lykkedes at bevare, ja, endog forbedre de gode tider fra 1960 til i dag.

Spørgsmålet er så: hvordan kommer vi videre frem?

Vi kan selvfølgelig ikke slå os til ro med, at de gode tider notorisk er blevet bedre. Vi må gøre, hvad der overhovedet står i menneskelig magt for at fastholde trygheds- og fremskridtslinjen også videre frem. Hvordan det bedst kan ske, synes der at være enighed om i alle ansvarlige kredse. Midlet er ikke at lempe finanspolitikken, selv om det selvfølgelig vil være populært at starte et felttog mod den bundne opsparring. Det betyder selvfølgelig ikke, at den økonomiske politik ligger fast ganske uden hensyn til, hvad der sker. Netop ikke. Opgaven må være til enhver tid at afpasse den økonomiske politik på en sådan måde, at stabiliteten og beskæftigelsen kan bevares.

I den redegørelse, som de tre vise mænd tilsendte regeringen i september, peger de på en yderligere rentenedsættelse som den lempelse, der naturligst kommer i betragtning, når og hvis en lempelse bliver påkrævet. Den samme opfattelse har Arbejdsgiverforeningens formand, direktør Heineke, givet udtryk for ved en pressekonference for nylig, hvor han vendte sig mod finanspolitiske lempelser, og også Industrirådet har vendt sig mod lempelser af finanspolitikken og peget på en rentelettelse som vejen, hvis en lettelse skal ske. Meget kraftigt er det samme synspunkt endelig kommet